

Uppdaterad 14 jan 14:51

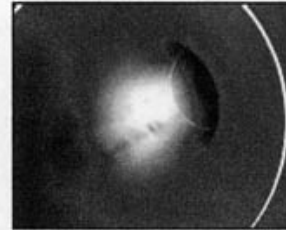
Möte mellan effektivitet och öppenhet

Just där Karolinska universitetssjukhusets kulvertsystem viker av mot Astrid Lindgrens barnsjukhus tänds plötsligt ett av rören. Det blir ljusst som i anden. Med ett vinande ljud kommer en kapsel farande, framdriven av tryckluften. Fort som blixten passerar den förbi det violetta gallret. Så blir det åter stilla. Rörposten hämtar andan. Till nästa försändelse. Vad kapslarna transporterar får vi inte veta. Bara att innehållet är livsviktigt. Det kan vara blod, kroppsvävnad, provsvar, läkemedel eller nycklar. Formgivaren Jenny Nolstam har skapat verket kallat "Pneumatic", i betydelsen vind, ande, andning. På engelska heter rörpost "pneumatic tube"

KONST

Verk: "Konst och rörpost i dialog"

Plats: Karolinska sjukhuset

Liv Strands "Flera stopp 16" griper rakt in i rörpostens väsen. Verket ingår i "Konst och rörpost i dialog" på Karolinska sjukhuset.

Tio kilometer långt och likt ett pulserande artärsystem löper nu det nya datoriserade och robotiserade rörpostsystemet genom sjukhusets kropp: på tre platser och i en dvd-film synliggjort och kommunicerat av tre konstnärer och en formgivare. Liv Strands, Hans Petersons, Katarina Eismanns och Jenny Nolstams arbeten griper rakt in i rörpostens väsen. Medan samhällets kommunikationsformer blir alltmer digitaliserade levererar rörposten organisk materia. I väntrummet för sjukgymnastik och arbetsterapi visar monitorn Liv Strands filmiska och ljudsatta färd in i de slutna rörens kanalsystem. Med kameran monterad på kapselns framsida påminner hennes verk (i samarbete med filmaren Micke Höglund) om konstnären Mona Hautoms resa genom människans matsmältningskanal.

Det gamla rörpostsystemet var utslitet och tigande, kostsamt och arbetskrävande. Det nya systemet vållade estetiska problem. Rören var grå och slutna och stationerna intetsägande. I början av år 2004 tog Karolinska sjukhuset kontakt med landstingets kultur- och utbildningsförvaltning. I samarbete med Aktågruppen, en arbetsgrupp inom landstingets konstnämnd, startades utvecklingsprojektet "Konst och rörpost i dialog" med syftet att göra den nya teknologin begriplig, intresseväckande och njutbar.

Att se projektets slutresultat väcker hisnande framtidsvisioner. Dock inte utan stråk av uppgivenhet. Här kliver den offentliga konsten ut ur sin traditionella roll som utsmyckare och miljöförbättrare och in i rollen som utformande medaktör. Om rörpostföretaget Hanter till en början tänkte sig lite måleri på rören tänkte konstnärerna helhetslösningar, sinnebild och social relation. I mötet mellan företagsvärldens effektivitets- och säkerhetskrav och konstens öppna processarbete uppstod så småningom ett samförstånd. Som bara delvis kunde förverkligas. Trots genomgripande förslag hänvisades slutligen konstnärerna till var sin specifik plats. Där befinner sig nu deras verk - likt utopiska öar med löfte om en sammansmältning mellan den gamla konstens förskönande uppdrag och den nya konstens sociala öppenhet.

I rörpostkonstens fylliga bokpublikation, redigerad av projektledaren och

<http://www.dn.se/DNet/road/Classic/article/0/jsp/pri>

Aktågruppens konstrådgivare Birgitta Silfverhielm, beskriver konstnären Hans Peterson konflikten mellan helhetsgrepp och kravet på konkreta resultat. Hans lösning "Heartbeat-Housebeat" blev en fiktiv modell av hur rörpostsystemets puls skulle kunna tydliggöras. I entrén till forskningsavdelningen L 1 avspeglar ett blåblinkande rör sjukhusets vilopaus. Tills transporten går från blodcentralen. Då får en datoranslutning röret att blinka rött med högfrekvent hjärtrytm. Det är en mäktig syn.

För att se rörpostkonsten kan visning bokas hos kultur och utbildningsförvaltningen i Stockholm. Boken beställs på konst@kun.sll.se. För presentation av projektet gå in på hemsidan www.sll.se!

Jessica Kempe, konst@dn.se